

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenne- ja viestintäministeriö 21.1.2021

Arviointiselostuksen sisältö

1. Yhteenveto
2. Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma
 - sisältö, vuorovaikutus ja viestintä
 - muut aiheeseen liittyvät suunnitelmat ja ohjelmat
3. Vaikutusten arvioinnin lähtökohdat ja tavoitteet
 - arvioinnin tavoitteet, arviointikehikko, vertailuasetelma, aineistot ja menetelmät
 - suunnitelman kannalta merkitykselliset ympäristötavoitteet
4. Ympäristön nykytila
5. Vertailuvaihtoehto
 - vertailuvaihtoehdon sisältö
 - vaikutukset vertailuvaihtoehdossa 2032
6. Suunnitelman vaikutukset
 - vaikutukset suhteessa tavoitteisiin
 - vaikutukset suhteessa arviointikehikon mukaisiin vaikutusalueisiin
7. Suunnitelman ympäristövaikutukset ja haitallisten vaikutusten ehkäiseminen
 - yhteenveto lain edellyttämistä ympäristövaikutuksista
 - haitallisten vaikutusten lieventäminen ja ehkäiseminen
8. Suunnitelman vaikuttavuuteen liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia
9. Suunnitelman seuranta

Miksi arviointia tehdään?

1. Edistää tietoon pohjautuvaa päätöksentekoa
2. Tekee ratkaisusta läpinäkyvämpiä ja hyväksyttävämpiä
3. Parantaa suunnittelua
4. Kannustaa yhteistyöhön ja yhdessä oppimiseen

Vaikutusten arvioinnin lainsäädäntöpohja

LAINSÄÄDÄNTÖ

Laki liikennejärjestelmästä
ja maanteistä (503/2005)

Laki viranomaisten
suunnitelmien ja ohjelmien
ympäristövaikutusten
arvioinnista (200/2005)

Å **Toimivuus:** Liikkumisen ja kuljetusten toimivuus

Å **Turvallisuus:** Turvalliset matka- ja kuljetusketjut

Å **Kestävyys:** Ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys

Å **Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys**

Å **Yhdyskuntarakenne, rakennettu ympäristö, maisema,
kaupunkikuva ja kulttuuriperintö**

Å **Maaperä, vedet, ilma, ilmasto, luonnon monimuotoisuus**

Å **Luonnonvarojen hyödyntäminen**

Ympäristövaikutukset

SOVA-laki (200/2005, 2.1 §)

2) ympäristövaikutuksella *[tarkoitetaan]* suunnitelman tai ohjelman välitöntä ja välillistä vaikutusta Suomessa ja sen alueen ulkopuolella:

- a) ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen;
- b) maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen;
- c) yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön;
- d) luonnonvarojen hyödyntämiseen;
- e) ai d alakohdassa mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin;

SOVA-asetus (347/2005, 4 §): Ympäristöselostuksen sisältövaatimukset

Arvioinnin lähtökohtana on suunnitelmalle asetetut tavoitteet

Saavutettavuus

Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.

Kestävyys

Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranevat - erityisesti kaupunkiseuduilla.

Tehokkuus

Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee.

Tavoitteet ovat rinnakkaisia ja kaikki pyrkivät hillitsemään ilmastonmuutosta

Arviointikehikko

LAINSAÄDÄNTÖ

ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso

Alueiden kansainvälinen saavutettavuus

Alueiden välinen saavutettavuus

Kaupunkiseutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus

Aluerakenne ja alueiden kehitysedellytykset

Kuljetusten palvelutaso ja käyttäjähyödyt

Matkojen palvelutaso ja käyttäjähyödyt

Taloudellinen kestävyys

Yhteiskunta-taloudellinen tehokkuus

Julkis-taloudelliset vaikutukset

Taloudellisen kasvun edellytykset

Ekologinen kestävyys

Liikenne-järjestelmän ilmastovaikutukset

Ilmaston-muutokseen sopeutuminen

Liikenteen päästöille, melulle ja tärinälle altistuminen

Yhdyskunta-rakenteen kestävyys

Luonnon moni-muotoisuus

Luonnonvarojen käyttö, materiaali-tehokkuus

Vesiin ja maaperään kohdistuvat riskit

Sosiaalinen kestävyys

Liikkumisen mahdollisuudet

Terveys ja hyvinvointi

Rakennettu ympäristö ja maisema

Liikennejärjestelmän turvallisuus

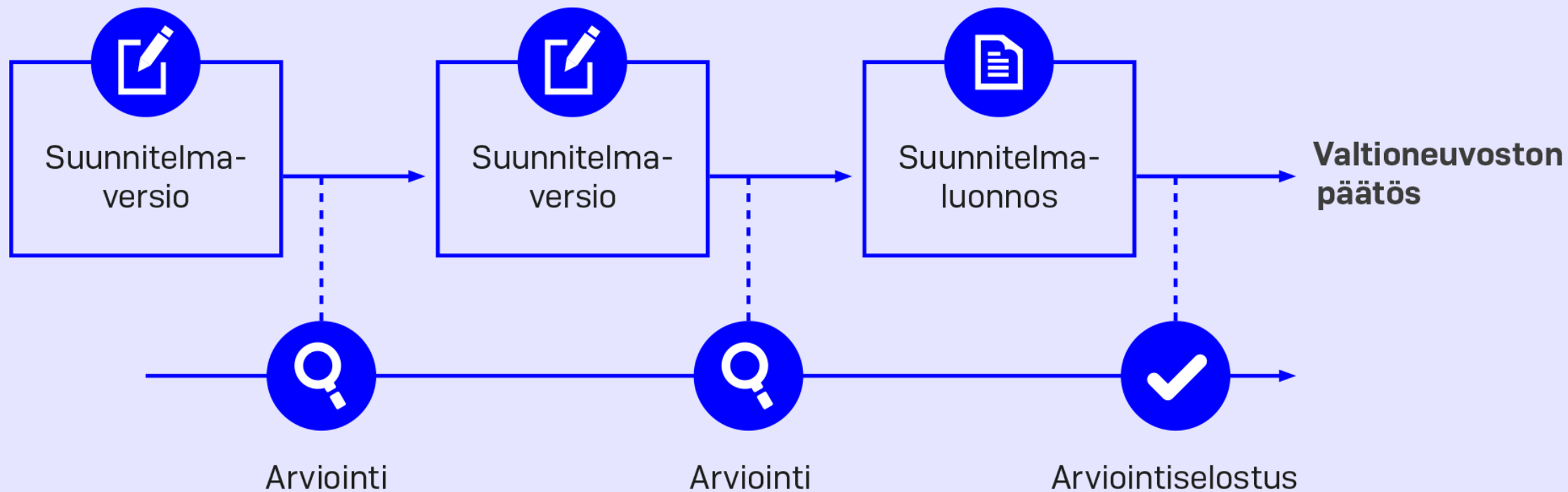
Tieliikenteen turvallisuus

Liikkumis-ympäristöjen turvallisuus

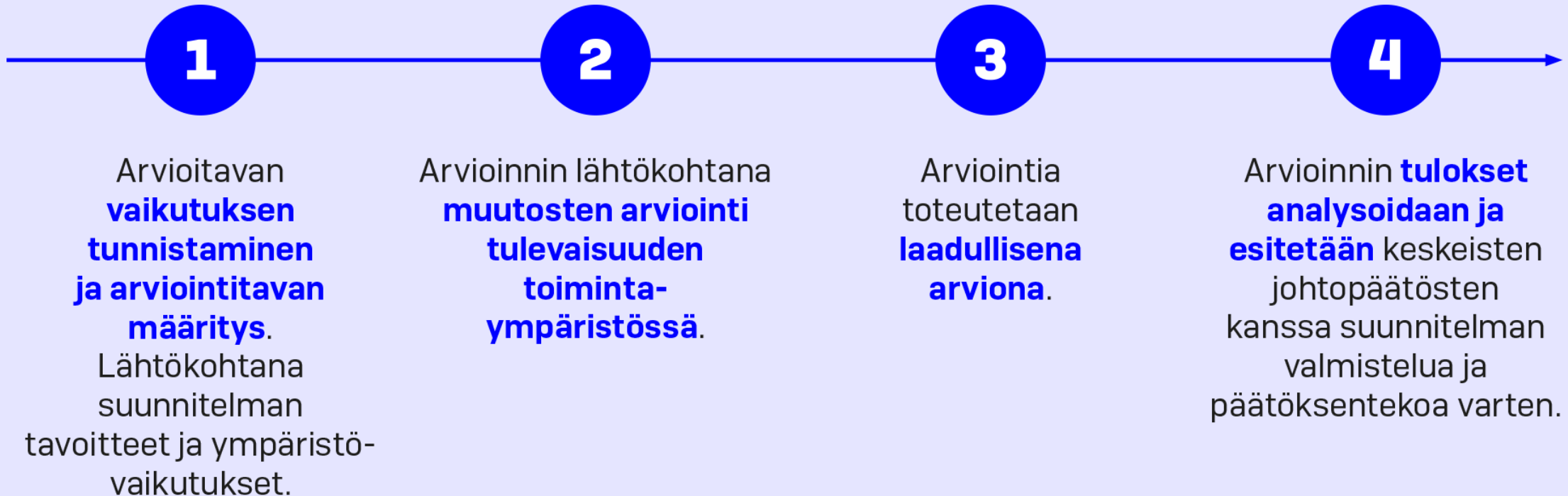
Rautatieliikenteen, merenkulun ja ilmailun turvallisuus

Liikenteen tietoturvallisuus

Liikenne12 i iteroivaa suunnittelua

Vaikutusten arvioinnin eteneminen

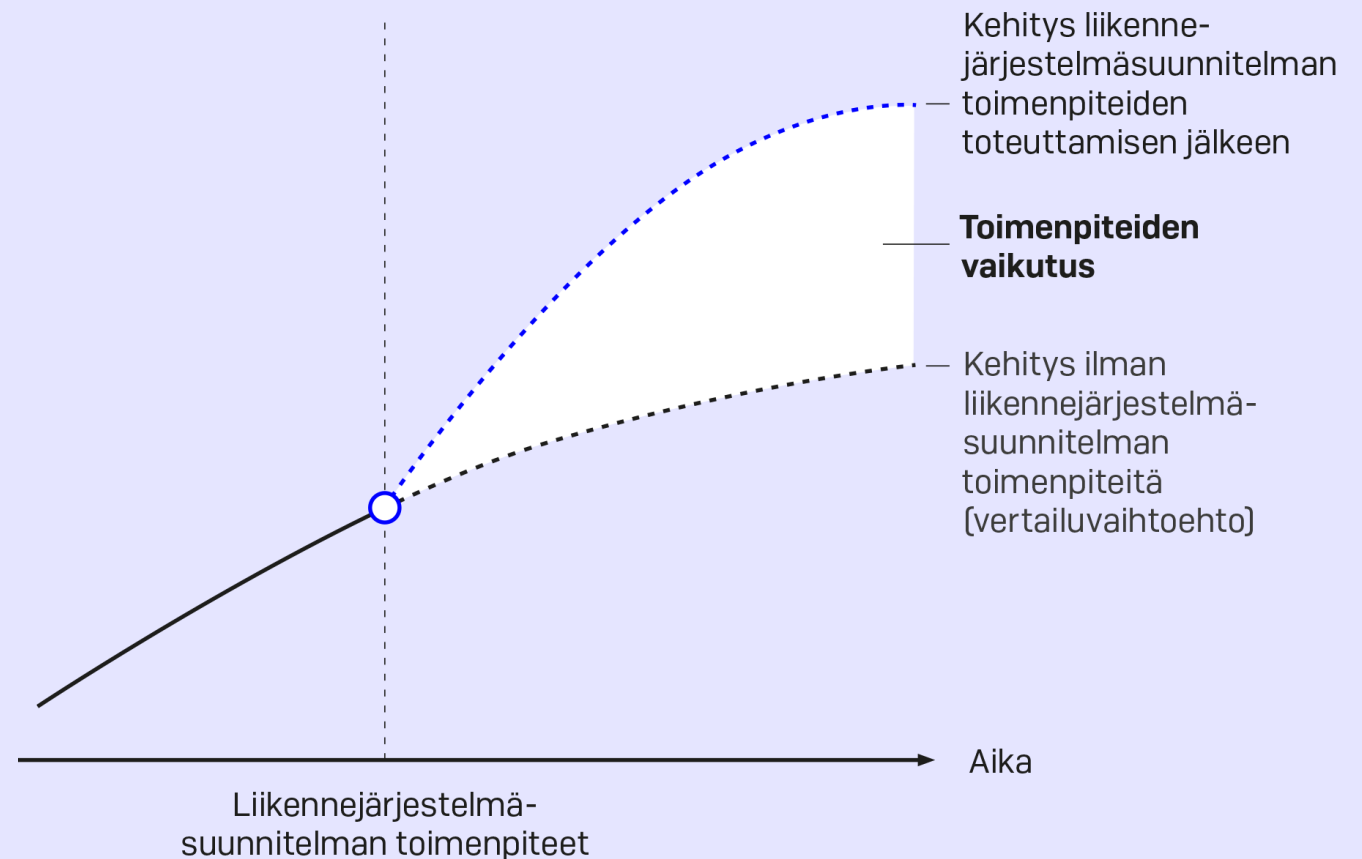

Vertailuasetelma auttaa suunnitelman vaikuttavuuden arvioinnissa

Å Suunnitelmaversioita verrataan ns. vertailuvaihtoehtoon (ve0), joka kuvaa liikennejärjestelmää, johon tehdään vain rakenteilla olevat ja nyt päätetyt toimenpiteet.

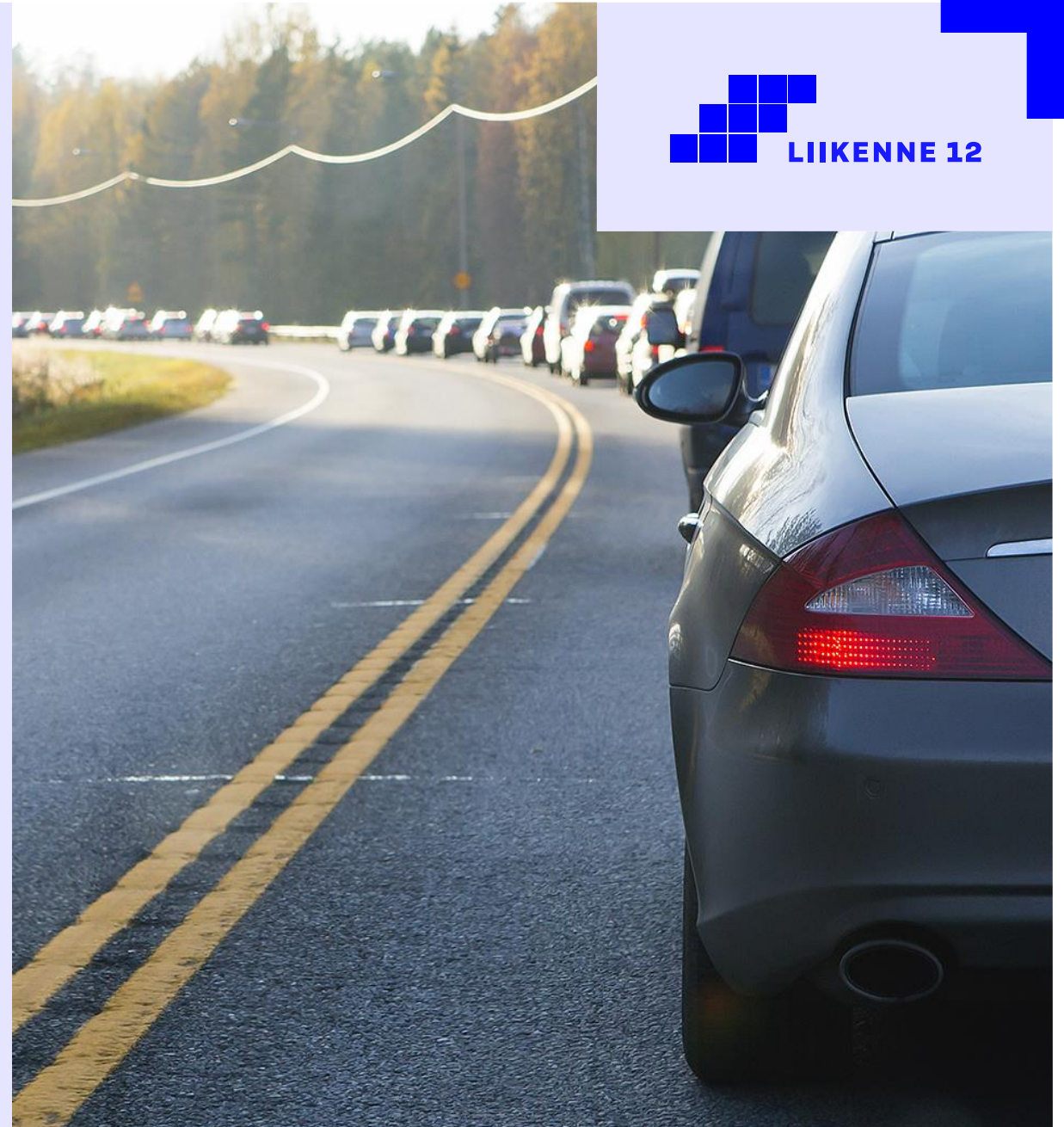
Å Suunnitelman vaikutukset ovat suunnitelman sisältämien toimenpiteiden tuottamien vaikutusten ja vertailuvaihtoehdon vaikutusten tason erotus.

Å Koska arviointi on tällä kierroksella laadullista, on vertailuasetelman sisällyttäminen osaksi arviointitiedon tuottamista erittäin tärkeää.

Herkkyystarkastelut

- Å Liikenteen kysyntä on lähinnä johdettua kysyntää, minkä vuoksi liikenteen markkinat sekä liikennejärjestelmä ovat alttiita sekä lyhyt että pitkäaikaisille häiriöille.
- Å Toimintaympäristössä voi tapahtua muutoksia, jotka vaikuttavat oleellisella tavalla liikennejärjestelmän toimintakykyyn sekä liikennejärjestelmän käyttäjien toimintaan.
- Å Yhtenä tarkastelun näkökulmana on Covid-19 virus sekä sen mahdolliset vaikutukset.

Ympäristön nykytilan kuvaus

- Å Ilmastonmuutos: Liikenteen päästöt muodostavat noin viidenneksen Suomen kasvihuonekaasupäästöistä ja noin 40 prosenttia taakanjakosektorin päästöistä. Kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt eivät ole merkittävästi vähentyneet vuoden 1990 tasosta.
- Å Luonnonvarojen käyttö: Rakentamiseen ja olemassa olevien rakenteiden ylläpitoon kuluu kiviaineksia vuosittain noin 100 miljoonaa tonnia. Suurin osa kiviaineksisista käytetään teiden, katujen ja rautateiden rakentamiseen ja kunnossapitoon.
- Å Yhdyskunta- ja aluerakenne: Kaupungistuminen ja rakenteen tiivistyminen helpottavat muun muassa kannattavan joukkoliikenteen järjestämistä. Kaupunkiseutujen työssäkäyntialueet ovat laajentuneet ja työ- ja asiointimatkojen autoriippuvuus on lisääntynyt.
- Å Ilmanlaatu on parantunut merkittävästi viimeisten vuosikymmenten aikana. Suomessa asuu noin miljoona ihmistä melualueilla.
- Å Liikenteestä, erityisesti liukkauden torjunnasta ja vaarallisten aineiden kuljetuksista aiheutuu riskejä vesien ja maaperän pilaantumiselle.
- Å Luonnon monimuotoisuus heikkenee Suomessa edelleen tuoreimman eliölajien uhanalaisuusarvioinnin mukaan. Liikenneväylät pirstovat elinympäristöjä ja vaikeuttavat eläinten liikkumista ja leviämistä.

Merkitykselliset ympäristöongelmat

Å Suunnitelman kannalta **merkityksellisiksi ympäristöongelmiksi** on valmistelun aikana tunnistettu:

- Å ilmastonmuutoksen eteneminen,
- Å luonnonvarojen käytön kasvu sekä
- Å yhdyskunta- ja aluerakenteen kestävyiden haasteet.

Å Ilmastonmuutoksen eteneminen vaikuttaa liikennejärjestelmän häiriöherkkyyteen ja toimintavarmuuteen sekä väylänpidon kustannuksiin.

Å Luonnonvarojen käytön kasvu on ongelma liikenteen energiankulutuksen ja kiviaineksen käytön vuoksi.

Å Yhdyskunta- ja aluerakenteen hajautuminen heikentää palvelujen ja toimintojen saavutettavuutta ja lisää autoriippuvuutta.

Vaikutukset vertailuvaihtoehdossa vuonna 2032

Saavutettavuus

- Å Kehittämisinvestoinnit parantavat saavutettavuutta paikallisesti
- Å Ruuhkautuminen, vähäliikenteisten teiden kunnon heikentyminen sekä valtion rataverkon kunto- ja kapasiteettihaasteet heikentävät saavutettavuutta

Kestävyys

- Å Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranevat lähinnä Helsingin ja Tampereen seuduilla
- Å Siirtymät liikennemuotojen välillä ovat vähäisiä eivätkä vertailuvaihtoehdon toimenpiteet vähennä kasvihuonekaasupäästöjä (päästövähennys vuoteen 2032 mennessä perustuu pääasiassa ajoneuvokannan ja käyttövoimien muutokseen)

Tehokkuus

- Å Kehittämishankkeet parantavat paikoitellen yhteiskuntataloudellista tehokkuutta
- Å Perusväylänpidon rahoitustason vuoksi väyläverkon elinkaaren kannalta korvausinvestointeja ja parantamistoimenpiteitä ei pystytä tekemään oikea-aikaisesti

Ympäristövaikutukset vertailuvaihtoehdossa vuonna 2032 (1/2)

Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys

ÅVertailuvaihtoehdossa rata- ja raitiotiehankkeet parantavat liikkumisen mahdollisuuksia lähinnä suurilla kaupunkiseuduilla. Pienten taajamien palvelutaso ei parane. Tieliikenteen kasvu voi lisätä melulle ja ilmansaasteille altistumista erityisesti kaupunkiseuduilla.

Maaperä, vedet, ilma, ilmasto, kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus

ÅLiikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät noin 30 % välillä 2018i 2032. Muutos aiheutuu ajoneuvokannan kehityksestä, biopolttoaineiden osuuden kasvusta sekä vaihtoehtoisten käyttövoimien yleistymisestä.

ÅVertailuvaihtoehdon vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ovat välillisiä ja aiheutuvat uusiin väylähankkeisiin kytkeytyvästä maankäytön muutoksesta.

ÅVertailuvaihtoehdon kehittämishankkeilla ei ole merkittäviä vaikutuksia maaperään, pohja- tai pintavesiin.

Ympäristövaikutukset vertailuvaihtoehdossa vuonna 2032 (2/2)

Yhdyskuntarakenne, rakennettu ympäristö, maisema, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö

Å Suurimmilla ja kasvavilla kaupunkiseuduilla yhdyskuntarakenne tukee entistä paremmin muun muassa kestävästä liikkumisesta mahdollisuuksia.

Å Vertailuvaihtoehdon liikenneverkon toimenpiteet eivät pääasiassa kohdistu rakennetun ympäristön tai maiseman kannalta merkittäviin herkkiin kohteisiin.

Luonnonvarojen hyödyntäminen

Å Vertailuvaihtoehtoon sisältyvissä rataverkon ja kaupunkirakenteiden kehittämishankkeissa kiviainesvarojen käyttö on melko suurta, etenkin tarkastelujakson alkupuolella.

Merkityksellisten ympäristötavoitteiden huomioiminen suunnittelussa ja suunnitelman ympäristövaikutukset

Ympäristövaikutukset

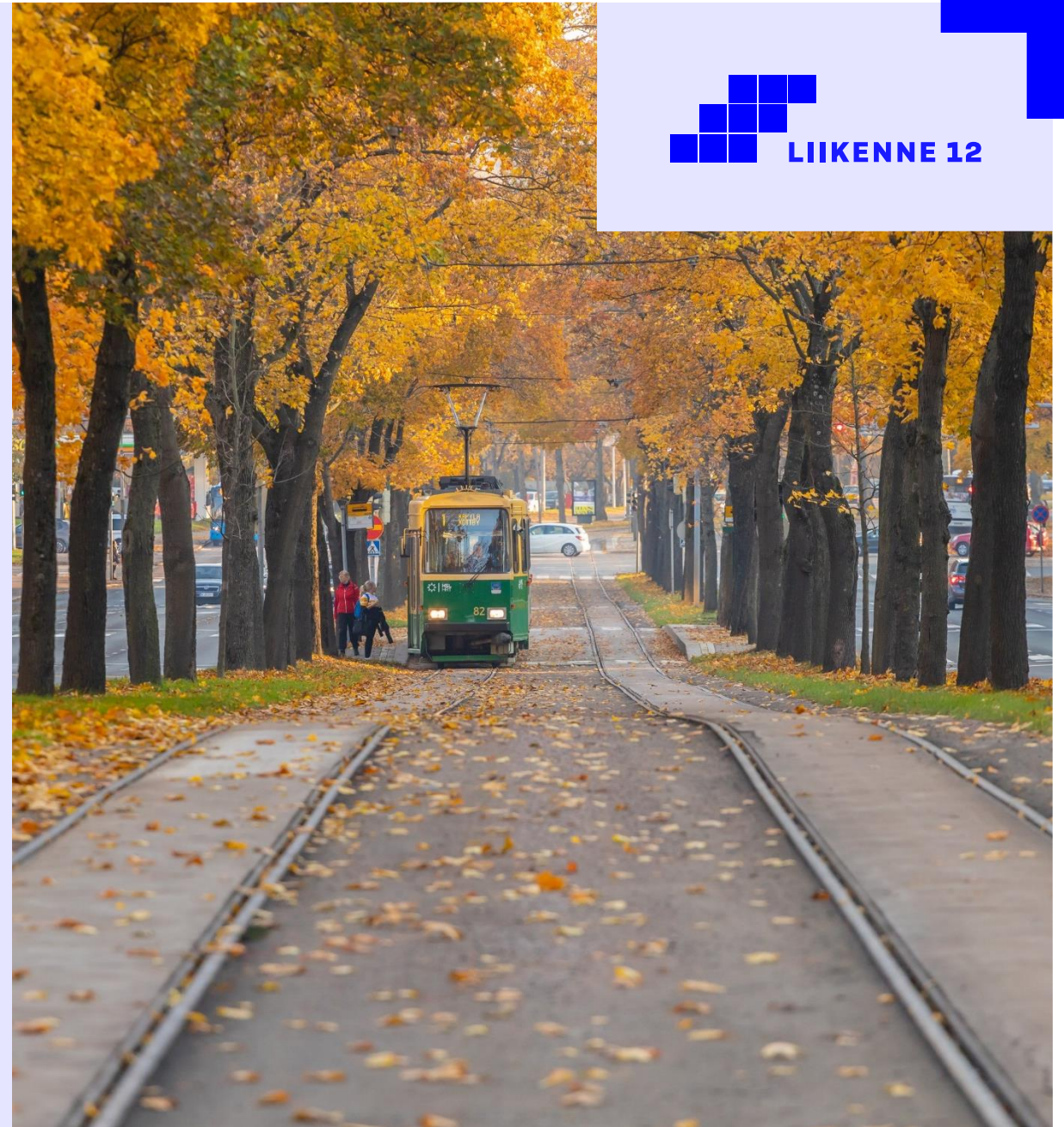
SOVA-laki (200/2005, 2.1 §)

ympäristövaikutuksella *[tarkoitetaan]* suunnitelman tai ohjelman välitöntä ja välillistä vaikutusta Suomessa ja sen alueen ulkopuolella:

- a) ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen;
- b) maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen;
- c) yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön;
- d) luonnonvarojen hyödyntämiseen;
- e) ai d alakohdassa mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin;

Ympäristövaikutukset - yhteenveto

- Å Suunnitelman vaikutukset SOVA-lain mukaisiin ympäristövaikutuksiin ovat kokonaisuutena vähäiset. Monet ympäristövaikutukset konkretisoituvat vasta jatkosuunnittelussa.
- Å Suunnitelman liikenneverkkojen ja solmukohtien toimenpiteillä on haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka voidaan arvioida vasta kehittämis- ja parantamisinvestointien hankesuunnittelussa.
- Å Selostuksessa annetaan jatkosuunnittelua varten suosituksia haitallisten ympäristövaikutusten lieventämiseksi ja ehkäisemiseksi.

Haitallisten ympäristövaikutusten ehkäiseminen

Å Suunnitelman liikenneverkkojen ja solmukohtien toimenpiteillä voi olla haitallisia ympäristövaikutuksia , jotka konkretisoituvat suunnitelman toimeenpanossa ja muilla tasoilla tehtävästä suunnittelusta.

Å luonnonvarojen käyttöön,

Å luonnon monimuotoisuuteen,

Å rakennettuun ympäristöön ja maisemaan sekä

Å raideliikenteestä aiheutuvaan meluun ja tärinään

Å Haitallisia ympäristövaikutuksia lievennetään ja ehkäistään pääasiassa suunnitelman toimeenpanossa ja hankesuunnittelussa

Å kehittämällä hankearviointia, arvioimalla vaikutukset ja suunnittelemalla ehkäisemistoimet

Å parantamalla arvioinnissa käytettävää tietopohjaa ja seurantatietoa

Å ottamalla haitalliset vaikutukset huomioon hankkeiden priorisoinnissa ja yhteisrahoitushankkeissa

Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys

Ympäristötavoitteiden toteutuminen

Suunnitelman kannalta merkitykselliset ympäristötavoitteet (kohta a)

Å EU:n päästökattodirektiivi (EU 2016/2284/EY) asettaa jäsenmaille päästövähennystavoitteita. Ympäristöministeriö on laatinut päästökattodirektiivin edellyttämän Kansallisen ilmansuojeluohjelman 2030 (YM 7/2019).

Å Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992) on annettu meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä.

Å Tieliikenteen turvallisuudelle on asetettu tavoitteeksi pitkän aikavälin vision mukaan liikennekuolemien määrä lähenee nollaa vuonna 2050

Å Maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999, 5 §) ja valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on esitetty useita tavoitteita elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Suunnitelma vastaa tavoitteisiin mm. parantamalla kestävästä liikkumisen mahdollisuuksia, tukemalla kulkumuotosiirtymää, huomioimalla elinkeinoelämän toimintaedellytykset ja tukemalla liikennejärjestelmän turvallisuuden parantamista

Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys

Ympäristövaikutukset

Å Suunnitelma lisää arjen sujuvuutta ja liikkumisen mahdollisuuksia erityisesti suurimpien kaupunkien joukkoliikennevyöhykkeillä, kaukoliikenteen runkoyhteyksien läheisyydessä ja elinkeinoelämän reiteillä.

Å Suunnitelman vaikutukset terveyteen ovat myönteisiä, koska tieliikenteen turvallisuus paranee, kävelyn ja pyöräilyn kasvu lisäävät hieman kansanterveyshyötyjä.

Å Suunnitelmalla voi olla kielteisiä vaikutuksia terveyteen liikenteen ilmanlaatua heikentävillä päästöille, melulle ja tärinälle altistuvien määrän kasvaessa.

Å Vaikutusten suuruus tarkentuu vasta suunnitelman toimeenpanovaiheessa.

Maaperä, vedet, ilma, ilmasto, kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus

Ympäristötavoitteiden toteutuminen

Suunnitelman kannalta merkitykselliset ympäristötavoitteet (kohta b)

ÅEU:n kasvihuonekaasujen päästötavoite edellyttää Suomelta 39 prosenttia kasvihuonekaasujen päästöjen vähenemää vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Kansainvälisen meri- ja lentoliikenteen päästöjen vähentämistavoitteista sovitaan kansainvälisessä yhteistyössä.

ÅVesien ja maaperän suojelua ohjaavat mm. ympäristönsuojelulaki, vesilaki ja merensuojelulaki.

ÅEU:n biologista monimuotoisuutta koskevaa strategian perustuva valtioneuvoston periaatepäätös edellyttää, että vuoteen 2020 mennessä Suomen luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen on pysäytetty.

Suunnitelma tukee ilmastotavoitteen saavuttamista mahdollistamalla siirtymiä kestäviin kulkumuotoihin. Suunnitelmaan sisältyvillä panostuksilla infrastruktuuriin on todennäköisesti vaikutuksia vesiin, maaperään ja luonnon monimuotoisuuteen, mutta näiden laajuus voidaan huomioida vasta tarkemmassa hankesuunnittelussa.

Maaperä, vedet, ilma, ilmasto, kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus

Ympäristövaikutukset

- Å Suunnitelman toimenpiteet vähentävät kasvihuonekaasupäästöjä ja parantavat liikennejärjestelmän energiatehokkuutta, mutta **ilmastovaikutukset ovat melko vähäiset.**
- Å Suunnitelman vaikutukset **luonnon monimuotoisuuteen ovat todennäköisesti melko vähäiset.** Vaikutusten luonne ja laajuus tarkentuvat kehittämis- ja parantamisinvestointien hankesuunnittelussa.
- Å Maaperään ja vesiin kohdistuvat vaikutukset ovat **paikallisia ja kytköksissä toteutettaviin hankkeisiin.** Ne voidaan ottaa huomioon vasta hankesuunnitteluvaiheessa.

Yhdyskuntarakenne, rakennettu ympäristö, maisema, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö

Ympäristötavoitteiden toteutuminen

Å Suunnitelman kannalta merkitykselliset ympäristötavoitteet: yhdyskuntarakenne (kohta c)

Å Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa edellytetään

Å monikeskuksisen, verkottuvan aluerakenteen edistämistä ja alueiden elinvoiman tukemista

Å vähähiilisen ja resurssitehokkaan yhdyskuntakehityksen edistämistä

Å palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvän saavutettavuuden edistämistä eri väestöryhmien kannalta.

Å Suunnitelma tukee kestävän yhdyskuntarakenteen muodostumista sekä liikkumisen mahdollisuuksien paranemista erityisesti jalan, pyörällä ja joukkoliikenteellä.

Yhdyskuntarakenne, rakennettu ympäristö, maisema, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö

Ympäristövaikutukset

Å Suunnitelma tukee vähähiilistä ja resurssitehokasta yhdyskuntarakenteen kehitystä ja yhdyskuntarakenteen eheyttä: rataverkon kehittämisinvestoinnit, joukkoliikenteen tuet sekä kävelyyn ja pyöräilyyn kohdistuvat parantavat kestävä liikkuksen edellytyksiä ja tukevat kestävä yhdyskuntarakennetta

Å Kestävien kulkumuotojen edellytysten paraneminen vaikuttaa yhdyskuntarakenteeseen pitkällä aikavälillä vaikutusten arvioinnin tarkastelujakson (2021-2032) jälkeen

Å Suunnitelmassa esitetyt väyläverkon kehittämis- ja parantamisinvestoinnit voivat toteutustavasta riippuen kohdistua esimerkiksi uusiin maisemakäytäviin tai asemanseutujen rakennettuun ympäristöön. Vaikutusten laajuus tarkentuu kehittämis- ja parantamisinvestointien hankesuunnittelussa.

Luonnonvarojen hyödyntäminen

Ympäristötavoitteiden toteutuminen

Å Suunnitelman kannalta merkitykselliset ympäristötavoitteet: Maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999, 5 §) yhdeksi alueiden käytön suunnittelun tavoitteeksi on asetettu luonnonvarojen säästeliään käytön edistäminen. Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa edellytetään luonnonvarojen kestävä hyödyntämisen edistämistä.

Å Suunnitelmalla on vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön kehittämis- ja parantamisinvestointien myötä. Nämä vaikutukset huomioidaan tarkemmassa hankesuunnittelussa.

Luonnonvarojen hyödyntäminen

Ympäristövaikutukset

Å Suunnitelmalla on vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön muilla suunnittelutasoilla tarkentuvien kehittämis- ja parantamisinvestointien myötä.

Å Väyläverkon kehittämiseen ja parantamiseen kohdistetuilla määrärahoilla on hankkeiden konkretisoituessa merkittäviä vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön.

Suunnitelman tavoitteiden arviointi

Saavutettavuus

Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.

Kestävyys

Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranevat - erityisesti kaupunkiseuduilla.

Tehokkuus

Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee.

Tavoitteet ovat rinnakkaisia ja kaikki pyrkivät hillitsemään ilmastonmuutosta

Arvioinnin asteikko laadulliselle arvioinnille

+ + + Muutos suhteessa vertailuvaihtoehtoon on merkittävästi myönteinen

+ + Muutos suhteessa vertailuvaihtoehtoon on myönteinen

+ Muutos suhteessa vertailuvaihtoehtoon on jonkin verran myönteinen

Neutraali, ei muutosta suhteessa vertailuvaihtoehtoon

- Muutos suhteessa vertailuvaihtoehtoon on jonkin verran kielteinen

- - Muutos suhteessa vertailuvaihtoehtoon on kielteinen

- - - Muutos suhteessa vertailuvaihtoehtoon on merkittävästi kielteinen

Saavutettavuus

Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.

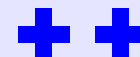

Suunnitelma tukee **melko hyvin** saavutettavuustavoitteen toteutumista

Kestävyys

Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikumismuotoja paranevat - erityisesti kaupunkiseuduilla.

Suunnitelma tukee **hyvin** kestävyystavoitteen toteutumista

Tehokkuus

Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee.

Suunnitelma tukee **hyvin** tehokkuustavoitteen toteutumista

Saavutettavuus

Saavutettavuus

Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.

Suunnitelma tukee **melko hyvin** saavutettavuus-tavoitteen toteutumista

Saavutettavuuden arviointi 1/2

ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso

Suomen kansainvälinen saavutettavuus

Alueiden välinen saavutettavuus

Kaupunkiseutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus

Aluerakenne ja alueiden kehitysedellytykset

Kuljetusten palvelutaso ja käyttäjähyödyt

Matkojen palvelutaso ja käyttäjähyödyt

Taloudellinen kestävyys

Yhteiskunta-taloudellinen tehokkuus

Julkis-taloudelliset vaikutukset

Taloudellisen kasvun edellytykset

Ekologinen kestävyys

Liikenne-järjestelmän ilmastovaikutukset

Ilmaston-muutokseen sopeutuminen

Liikenteen päästöille, melulle ja tärinälle altistuminen

Yhdyskunta-rakenteen kestävyys

Luonnon monimuotoisuus

Luonnonvarojen käyttö, materiaali-tehokkuus

Vesiin ja maaperään kohdistuvat riskit

Sosiaalinen kestävyys

Liikkumisen mahdollisuudet

Terveys ja hyvinvointi

Rakennettu ympäristö ja maisema

Liikennejärjestelmän turvallisuus

Tieliikenteen turvallisuus

Liikkumisympäristöjen turvallisuus

Rautatieliikenteen, merenkulun ja ilmailun turvallisuus

Liikenteen tietoturvallisuus

Saavutettavuuden arviointi 2/2

ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso

Suomen kansainvälinen saavutettavuus

Alueiden välinen saavutettavuus

Kaupunkiseutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus

Aluerakenne ja alueiden kehitysedellytykset

Kuljetusten palvelutaso ja käyttäjähyödyt

Matkojen palvelutaso ja käyttäjähyödyt

Taloudellinen kestävyys

Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus

Julkis- taloudelliset vaikutukset

Taloudellisen kasvun edellytykset

Ekologinen kestävyys

Liikennejärjestelmän ilmastovaikutukset

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Liikenteen päästöille, melulle ja tärinälle altistuminen

Yhdyskuntarakenteen kestävyys

Luonnon monimuotoisuus

Luonnonvarojen käyttö, materiaali-tehokkuus

Vesiin ja maaperään kohdistuvat riskit

Sosiaalinen kestävyys

Liikkumisen mahdollisuudet

Terveys ja hyvinvointi

Rakennettu ympäristö ja maisema

Liikennejärjestelmän turvallisuus

Tieliikenteen turvallisuus

Liikkumisympäristöjen turvallisuus

Rautatieliikenteen, merenkulun ja ilmailun turvallisuus

Liikenteen tietoturvallisuus

Myönteiset vaikutukset kuljetusten palvelutasoon

- Å Perusväylänpidon lisärahoitus sekä sen kohdentuminen elinkeinoelämän ja työssäkäynnin kuljetus- ja matkustustarpeisiin parantavat kuljetusten palvelutasoa ja laskevat kuljetuskustannuksia.
- Å Kansainvälistä saavutettavuutta ja kuljetusten toimivuutta parantavat panostukset meriväyliin ja merenkulkuun sekä ratojen TEN-T-verkon korkeaan palvelutasoon.
- Å Tieverkon palvelutaso kokonaisuutena turvataan kohdistamalla yksityisteiden valtionavun ja perusväylänpidon lisärahoitus elinkeinoelämän kannalta tärkeille reiteille.

Kaupunkiseutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus parantuvat

- Å Panostukset kestäväää liikkumista palvelevaan infrastruktuuriin ja henkilöliikenteen palveluihin **parantavat saavutettavuutta kaupunkiseutujen ja alueiden sisällä** erityisesti elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeiden kannalta.
- Å Maanteiden kunnossapidon ja yksityisteiden lisärahoituksella on jonkin verran **myönteisiä vaikutuksia alueiden sisäiseen saavutettavuuteen** harvaan asutuilla alueilla.
- Å Toimenpiteiden yhteisvaikutukset **alueiden kehitysedellytyksiin** ovat lievän myönteisiä.

Pitkäjänteinen suunnittelu ohjaa saavutettavuuden kehittämistä

Å Suunnitelma ohjaa yhdessä liikenneverkon strategisen tilannekuvan kanssa pitkäjänteisesti kehittämisen ja parantamisen kohdentumista verkon toimivuuden kannalta kriittisiin yhteyksiin.

Å Yhteiskuntataloudellisen tehokkuuden paraneminen tukee saavutettavuustavoitetta: tehokkailla toimenpiteillä saadaan aikaan parempaa palvelutasoa ja saavutettavuutta suhteessa käytettyyn rahoitukseen.

Å Pitkällä aikavälillä painotus elinkeinoelämän ja työssäkäynnin tarpeisiin vaikuttaa jonkin verran myönteisesti työmarkkinoihin, aluetalouteen ja kasautumishyötyihin.

Å Yhteistyö ja sopimusmenettelyt kaupunkiseutujen kanssa ohjaavat kaupunkiseutujen ja alueiden sisäisen saavutettavuuden kehittämistä johdonmukaisesti kestävästä liikkumisen palvelutason parantamiseen.

Å Alueiden välisiä yhteyksiä parannetaan muun muassa kohdennettujen maantie- ja rataverkon investointien sekä joukkoliikenteen runkoliikenteen hankintojen avulla.

Kestävyys

Kestävyys

Ihmisten mahdollisuudet
valita kestävämpiä
liikkumismuotoja
paranevat - erityisesti
kaupunkiseuduilla.

Suunnitelma tukee
hyvin kestävyys-
tavoitteen toteutumista

Kestävyyden arviointi 1/2

ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso

Suomen kansainvälinen saavutettavuus

Alueiden välinen saavutettavuus

Kaupunkiseutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus

Aluerakenne ja alueiden kehitysedellytykset

Kuljetusten palvelutaso ja käyttäjähyödyt

Matkojen palvelutaso ja käyttäjähyödyt

Taloudellinen kestävyys

Yhteiskunta-taloudellinen tehokkuus

Julkis-taloudelliset vaikutukset

Taloudellisen kasvun edellytykset

Ekologinen kestävyys

Liikenne-järjestelmän ilmastovaikutukset

Ilmastomuutokseen sopeutuminen

Liikenteen päästöille, melulle ja tärinälle altistuminen

Yhdyskuntarakenteen kestävyys

Luonnon monimuotoisuus

Luonnonvarojen käyttö, materiaali-tehokkuus

Vesiin ja maaperään kohdistuvat riskit

Sosiaalinen kestävyys

Liikkumisen mahdollisuudet

Terveys ja hyvinvointi

Rakennettu ympäristö ja maisema

Liikennejärjestelmän turvallisuus

Tieliikenteen turvallisuus

Liikkumis-ympäristöjen turvallisuus

Rautatieliikenteen, merenkulun ja ilmailun turvallisuus

Liikenteen tietoturvallisuus

Kestävyyden arviointi 2/2

ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso

Suomen kansainvälinen saavutettavuus

Alueiden välinen saavutettavuus

Kaupunkiseutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus

Aluerakenne ja alueiden kehitys- edellytykset

Kuljetusten palvelutaso ja käyttäjähyödyt

Matkojen palvelutaso ja käyttäjähyödyt

Taloudellinen kestävyys

Yhteiskunta- taloudellinen tehokkuus

Julkis- taloudelliset vaikutukset

Taloudellisen kasvun edellytykset

Ekologinen kestävyys

Liikenne- järjestelmän ilmastovaikutukset

Ilmaston- muutokseen sopeutuminen

Liikenteen päästöille, melulle ja tärinälle altistuminen

Yhdyskunta- rakenteen kestävyys

Luonnon moni- muotoisuus

Luonnonvarojen käyttö, materiaali- tehokkuus

Vesiin ja maaperään kohdistuvat riskit

Sosiaalinen kestävyys

Liikkumisen mahdollisuudet

Terveys ja hyvinvointi

Rakennettu ympäristö ja maisema

Liikennejärjestelmän turvallisuus

Tieliikenteen turvallisuus

Liikkumis- ympäristöjen turvallisuus

Rautatieliikenteen, merenkulun ja ilmailun turvallisuus

Liikenteen tietoturvallisuus

Jalan, pyörällä ja joukkoliikenteellä liikkuminen helpottuu

Å Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja parantuvat erityisesti kävelyyn, pyöräilyyn, joukkoliikenteeseen ja matkaketjuihin kohdistuvien panostusten sekä raideinvestointien myötä.

Å Joukkoliikenteen tuet ja matkaketju-toimenpiteet parantavat joukkoliikenteen palvelutasoa ja matkaketjujen toimivuutta erityisesti suurilla ja keskisuurilla kaupunkiseuduilla.

Å Kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteet paranevat erityisesti kaupunkiseuduilla, mutta myös maantieverkon ympäristöissä eri puolilla Suomea.

Å Maantie- ja rataverkon kehittämisen ja parantamisen hankkeet, joukkoliikenteen runkoliikenteen tuet ja ostot sekä junaliikenteen kulunvalvonnan tehostaminen edistävät ihmisten mahdollisuuksia valita kestävämpiä liikkumismuotoja myös pitkillä matkoilla.

Å Suunnitelman toimenpiteillä luodaan edellytyksiä vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntarakenteelle erityisesti suurilla ja keskisuurilla kaupunkiseuduilla.

Terveys- ja hyvinvointivaikutukset pääasiassa suotuisia

- Å Kestävän liikkumisen edellytysten paraneminen poistaa liikkumisen esteitä ja lisää erityisesti lasten, nuorten ja ikäihmisten liikkumisen yhdenvertaisuutta.
- Å Maantieverkon, kävelyn ja pyöräilyn toimenpiteet parantavat tieliikenteen ja liikkumisympäristöjen turvallisuutta.
- Å Kävelyn ja pyöräilyn lisääntyminen tuo jonkin verran kansanterveydellisiä hyötyjä.
- Å Altistuminen liikenteen haitoille ei vähene.

